

STUDIUL SOCIO-PROFESIONAL PE BAZA UNUI CHESTIONAR ÎN RÂNDUL STUDENȚILOR DE LA SECȚIA GEOGRAFIE-FRANCEZĂ

MARIANA ȘOVEA¹

Cuvinte-cheie: chestionar, motivații, obiective, specializare

Etude socio-professionnelle à base de questionnaire pour les étudiants de la section Géographie-Français :
L'étude se propose de mettre en évidence, à partir d'une enquête à base de questionnaire, les motivations qui ont déterminé les étudiants de la section géographie-français de choisir leur spécialisation actuelle. D'autre part, nous avons été intéressés aussi de voir comment leurs objectifs initiaux se sont modifiés au cours des années d'étude et la manière dont ils espèrent utiliser les connaissances acquises à la fin de leurs études.

Este recunoscut faptul că sondajele de opinie reprezintă o modalitate care, dincolo de aflarea opiniei unui anumit grup, ne ajută să ne formăm noi înșine o părere despre o problemă anume (Achard, 1996). Mai mult, dincolo de varietatea răspunsurilor, interpretarea rezultatelor unui sondaj duce inevitabil la găsirea unor constante, a unei majorități de opinie privind o anumită chestiune, la conștientizarea unor tendințe generale sau a evoluției anumitor păreri.

Ideea acestui studiu este mai veche și ea are la origine fluctuațiile nivelului de pregătire și al interesului studenților de la secția de geografie-franceză pentru cursurile de limbă franceză, pentru limba franceză în general. Astfel, notele obținute de către studenți la cursurile practice de fonetică, conversație, gramatică și traduceri de care mă ocupam înregistrau variații semnificative, demonstrând nivelul de pregătire foarte diferit al generațiilor succesive de studenți. Aceste fluctuații mi se păreau inexplicabile, cu atât mai mult cu cât la admitere studenții au posibilitatea să aleagă între o limbă străină și istorie ca a doua specializare, iar în cazul în care aleg limba străină există și posibilitatea alegerii limbii engleze. În cazul în care nu erau familiarizați cu limba franceză sau aveau un nivel destul de scăzut de pregătire, studenții ar fi putut opta pentru istorie sau pentru engleză. Mai nou, începând cu anul universitar 1999-2000, există și specializarea geografia turismului, opțiunile fiind deci și mai largi. Așa s-a născut ideea de a face o anchetă în rândul studenților de la secția de geografie-franceză, anii I, II și III. Nu am luat în considerare grupa de anul IV deoarece este foarte redusă ca număr, fiind formată numai din 9 studenți, din care 3 la specializarea istorie-franceză.

Scopul acestui studiu a fost deci aflarea motivațiilor pentru care studenții din anii respectivi au ales specializarea geografie-franceză, dar și modul în care motivațiile și obiectivele lor inițiale s-au modificat pe parcursul anilor de studiu. Ne-a interesat de asemenea în egală măsură felul în care aceștia speră să utilizeze experiența și diploma dobândite la sfârșitul anilor de studiu.

Conceperea chestionarului a fost prevăzută în două etape: mai întâi s-a realizat o fișă personală a studentului interogat privitoare la datele sale biografice (vârstă, sex), mediul social de proveniență, pregătirea școlară, sfera de pasiuni și interese.

Partea a doua a chestionarului se referă la motivele care i-au determinat să aleagă Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava, Facultatea de Istorie și Geografie și, în final, specializarea geografie-franceză din paleta largă de opțiuni pe care o aveau, atât în ceea ce privește orașul și universitatea, cât și specializarea lor în cadrul Facultății de Istorie și Geografie. În sfârșit, după cum spuneam mai sus, am dorit să aflăm în ce măsură așteptările lor inițiale au fost satisfăcute și cum au evoluat motivațiile lor pe parcursul anilor de facultate, pentru a încheia cu proiectele lor de viitor și imaginea pe care și-au făcut-o despre meseria pe care o vor practica la absolvirea facultății.

¹ Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, Catedra de Geografie

Eșantionul de anchetă a fost constituit din 75 studenți de la secția geografie-franceză, din care 26 studenți din anul I, 30 studenți din anul II și 19 studenți din anul III. Chestionarele au fost completate spontan, fără o pregătire prealabilă a studenților, aceștia fiind rugați să încercuiască răspunsurile corespunzătoare, în unele cazuri fiind posibilă alegerea mai multor răspunsuri.

A urmat adunarea, centralizarea și analiza datelor, obținându-se următoarele informații generale despre studenții celor trei ani: se observă o preponderență covârșitoare a fetelor față de băieți, în anul I, 93% din studenții interogați fiind fete, în anul II 83,3%, iar în anul III 84,3% cu vârste care nu depășesc 25 de ani. În ceea ce privește mediul de origine, s-a observat în ultimul an o creștere evidentă a numărului de studenți proveniți din mediul rural. Astfel, dacă în anii III și II numărul studenților proveniți din mediul rural oscila în jurul cifrei de 35% (31,5% pentru anul III și 36,6% pentru anul II), 50% din studenții de anul I chestionați declară că provin din mediul rural.

Modificări destul de importante s-au observat și în analiza ocupațiilor părinților (tabelul nr. 1)

	An de studiu	I	II	III
Părinții	<i>Agricultori</i>	23%	-	5%
	<i>Muncitori</i>	34,6%	30%	15,7%
	<i>Funcționari</i>	15,4%	26,6%	26,3%
	<i>Intelectuali</i>	27%	26,6%	42,1%
	<i>Alte meserii</i>	-	16,8%	10,9%

Tabel nr. 1. Repartiția studenților în funcție de profesia părinților

Astfel, dacă pentru anul III de studiu 42% din studenți declară că provin din familii de intelectuali, procentul acestora se diminuează semnificativ în următorii ani, odată cu creșterea numărului de studenți proveniți din medii mai modeste (peste 50% din studenții anului I provin din familii de agricultori sau muncitori).

Profilul liceului absolvit a fost un alt criteriu pentru realizarea fișei personale a fiecărui student, și aici înregistrându-se variații destul de importante de la un an de studiu la altul: astfel 69,2% din studenții anului I, 50% din studenții anului II și 78,9% din studenții anului III au absolvit un liceu cu profil uman. Nivelul de cunoștințe de limbă franceză mai scăzut al studenților de anul II față de studenții anului III, de exemplu, poate fi explicat deci și printr-o bază de plecare inferioară acestora din urmă, liceele cu profil uman având de obicei mai multe ore de limbă străină în program față de liceele cu profil real sau tehnic.

În sfârșit, pentru a încheia această fișă personală, studenții au trebuit să noteze principalele pasiuni și interese pe care le au în timpul liber. Acest fapt ne-a ajutat să observăm în ce măsură aceste activități le pot completa cunoștințele dobândite în timpul orelor de curs. După analiza răspunsurilor am obținut tabelul următor:

	Anul de studiu	I	II	III
Pasiuni și interese	<i>Lectură</i>	65,3%	43,3%	57,8%
	<i>Artă</i>	38,5%	33,3%	57,8%
	<i>Sport</i>	42,3%	46,6%	26,3%
	<i>Turism</i>	73,0%	56,6%	42,1%
	<i>altele</i>	26,9%	13,2%	10,7%

Tabel nr. 2 Repartiția studenților în funcție de pasiuni și interese

Este evident că anii care au procente sensibil mai mari în domenii precum lectura sau arta vor avea niște studenți mai bine informați, cu un nivel de pregătire și cu rezultate superioare anilor pentru care principala pasiune este sportul, de exemplu. Pe de altă parte, se observă o creștere a procentului de studenți interesați de turism și călătorii, care aleg deci

specializarea geografie din pasiune, fapt care poate explica de ce un an este mai motivat și mai interesat decât altul de disciplinele geografice pe care le studiază.

După completarea fișei cu date personale, studenții au trebuit să completeze chestionarul propriu-zis, care cuprinde trei secțiuni: "*Motivații inițiale*" în care persoanele chestionate trebuie să explice ce factori i-a influențat în alegerea acestei universități și a acestei specializări, "*Realizări prezente*" în care studenții prezintă în ce măsură sunt satisfăcuți de alegerea pe care au făcut-o și o secțiune "*Planuri de viitor*" în care am încercat să vedem în ce domeniu doresc aceștia să lucreze și în ce măsură cunoștințele acumulate în timpul facultății le vor fi utile în meseria pe care intenționează să o practice.

În ceea ce privește factorii care au influențat alegerea specializării pe care o urmează în prezent, se observă că mulți studenți au ales-o singuri, însă nu trebuie neglijat nici rolul profesorilor și al părinților, mai ales pentru anul I unde 50% din studenți au luat această hotărâre încurajați de profesori, iar 46% la îndemnul părinților. Se înregistrează o creștere a influenței profesorilor de liceu în alegerea viitoarei specializări față de anii trecuți (numai 10% din studenții anului II au ales specializarea geografie-limbă străină din îndemnul profesorilor și 31,5% din studenții anului III, părinții influențându-le alegerea într-un procent de 33,3% pentru anul II și 31,5% pentru anul III). Această creștere a influenței profesorilor în deciderea viitoarei specializări nu poate fi decât benefică pentru viitorii studenți, profesorii având deja o perspectivă destul de clară asupra aptitudinilor și posibilităților intelectuale ale foștilor lor elevi. În ceea ce privește alți factori care influențează alegerea acestei specializări, se remarcă și rolul prietenilor (cu un procent care variază între 15-20%). Din păcate rolul publicațiilor de specialitate care ar trebui poate să fie un factor important, este destul de redus (aproximativ 10% din studenți).

După ce au fost analizați factorii care i-au influențat în orientarea către această specializare, s-a încercat identificarea motivelor pentru care aceștia au preferat Universitatea "Ștefan cel Mare" altor universități. Principala cauză este valabilă pentru toți anii, și anume distanța mică de casă și, implicit, cheltuielile de întreținere în facultate mai mici (peste 60% din studenții celor trei ani de studiu). Următorul motiv ar fi admiterea mai ușoară decât la alte facultăți (aproximativ 30% din studenți), celelalte motive (profesori bine pregătiți, dorința de a pleca de acasă, etc) având procente destul de mici (10-15%).

La întrebarea de ce au ales specializarea geografie-franceză, s-au obținut următoarele răspunsuri:

	An de studiu	I	II	III
De ce ați ales geografia ca primă specializare?	<i>Vă place geografia</i>	84,6%	70,0%	42,1%
	<i>Vă place meseria de profesor</i>	65,3%	46,6%	47,3%
	<i>Vreți să obțineți o diplomă de studii superioare</i>	34,6%	13,3%	42,1%
	<i>Voi ați să plecați cu orice preț de acasă</i>	19,2%	13,3%	7,5%
	<i>Alte motive</i>	19,2%	10,0%	5,0%
De ce ați ales franceza a doua specializare?	<i>Vă place limba franceză</i>	69,2%	36,6%	57,9%
	<i>Ați avut note mari la franceză în liceu</i>	19,2%	26,6%	21,0%
	<i>Vă interesează tot ce e legat de Franța</i>	42,3%	23,3%	52,6%
	<i>Aveți mai multe șanse ca să vă găsiți de lucru</i>	65,3%	33,3%	57,9%
	<i>Nu știți altă limbă străină</i>	7,0%	30,0%	15,8%
	<i>Alte motive</i>	3,2%	6,0%	5,0%

Tabel nr. 3. Repartiția studenților în funcție de motivațiile care au determinat alegerea actualei specializări

La o analiză mai atentă a acestor date, se observă că actualul an I este cel mai motivat dintre cei trei ani supuși chestionarului, dat fiind că majoritatea studenților acestui an au ales specializarea geografie-franceză din pasiune, dar și conștienți că aceasta le oferă șanse mai mari în găsirea unui loc de muncă la sfârșitul studiilor - acest loc de muncă fiind, după cum ne arată procentajul celor interesați de meseria de profesor, în învățământ. O situație diferită se

observă în cazul anului II care, dacă 70% din studenți au ales geografia din plăcere, 30% din ei au ales franceza pentru că nu știu o altă limbă străină. Aceasta explică de ce acest an este mai puțin interesat de franceză, accentul căzând în principal pe disciplinele geografice. În schimb, studenții anului III se dovedesc a fi mai interesați de limba franceză și de Franța decât de geografie, majoritatea lor îndreptându-se probabil către meseria de profesor de franceză.

După ce au fost identificate motivele care i-au determinat pe studenți să aleagă specializarea pe care o urmează în prezent, am dorit să aflăm în ce măsură așteptările lor inițiale le-au fost satisfăcute. Așa cum era de așteptat, majoritatea studenților consideră că așteptările lor au fost confirmate numai parțial (69,2% din studenții anului I, 80% din studenții anului II și 79% din studenții anului III), unii studenți fiind gata să-și schimbe această specializare, dacă ar avea posibilitatea să o facă (11,5% din studenții anului I, 26,6% din studenții anului II și 57,9% din studenții anului III). Specializările către care s-ar îndrepta sunt geografia turismului pentru majoritatea studenților de anul I, istorie-geografie pentru cei de anul II (o treime din ei au ales franceza doar pentru că nu știu altă limbă) și literele pentru studenții anului III (care, după cum am văzut anterior preferă franceza geografiei).

Ultima rubrică, referitoare la domeniul în care doresc să lucreze și la meseria pe care vor să o practice a adus, de asemenea, răspunsuri foarte diferite. Astfel studenții anului I și II preferă sectorul de stat celui particular (65,4% anul I, 60% anul II), iar studenții anului III speră să-și găsească de lucru în sectorul particular (59,9%). Țara în care vor să lucreze cu precădere este România, dar rămâne totuși un procent de aproximativ 40% din studenți care ar prefera să plece în altă țară dacă ar avea posibilitatea. Principalele domenii către care se îndreaptă sunt învățământ (53,8% din anul I, 46,6% din anul II și 52,6% din anul III), turism (57,7% anul I, 40% anul II, 31,5% anul III) și afaceri (26,9% anul I, 20% anul II, 42,1% anul III). Trebuie să remarcăm de asemenea că, așa cum era normal, anul I cuprinde și procentajul cel mai mare de nehotărâți, care ezită între două sau mai multe domenii, cei de anul III având deja oarecum clară meseria către care se îndreaptă. În ceea ce privește necesitatea absolvirii acestei facultăți pentru practicarea viitoarei lor meserii, toți anii sunt de acord că aceasta contează destul de mult (anul II în proporție de 70%) sau că este absolut necesară (anul I 50%, anul III 52,6%).

Această anchetă a arătat astfel cât de important este ca studenții să-și aleagă facultatea și specializarea în funcție de aptitudini și pasiuni, în funcție de asemenea de meseria pe care intenționează să o practice la sfârșitul facultății. Alegerea unei specializări din obligație sau numai la îndemnul părinților, din dorința unică de a obține o diplomă de studii superioare nu poate să le aducă decât dezamăgiri. Pe de altă parte, din perspectiva profesorilor, este mult mai ușor să lucrezi cu studenți motivați și care știu încă din primul an de studii ce vor să facă mai departe decât cu studenți care au ales această specializare la întâmplare, din obligație, sau pur și simplu pentru că au reușit la fără taxă.

Bibliografie

- Pierre Achard, (1996) -*La sociologie du langage*, coll. "Que sais-je?", P.N.F., Paris.
 Pierre Boyer, (1991) -*Eléments de socio-linguistique; langue, communication et société*, Dunod, Paris.